

bare koseedyr

AV
ERLING
RØNNEBERG

og klippes som imitert bisam. Til en kåpe ville det medgå ca. 25 katteskin.

Så når det kom så langt at vår kjære huskatt falt for aldersgrensen og skulle late livet, la den ikke stille og rolig forsvinne med hud og hår, men flå skinnet av og send det til nærmeste hudgrossist eller oppkjøper! het det i notisen.

Men kaninen hadde ikke bare venner, men også fiender. I Kråkstad ble ifølge Østlandets Blad en kaninstall hjemmehuset av udyr en høstdag i 1943 og 18-20 kaniner revent ihjel, uten at man var på det rene med hvem utøveren var.

I en nabostall måtte kort tid etter 16 kaniner late livet. Men denne gang kom man over jegeren midt under jakten. Det var en hund hjemmehørende i bygda. Den ble ført til lensmannen som kvikt ekspederte den over i de evige jaktmarker.

Fiendene kunne også være tobente.

Det hadde ikke vart langt ut i 1941 før kanintyveriene begynte. I begynnelsen av mai ble et helt kull kaninunger midt på lyse dagen stjålet fra et bur i uthuset på Gamle Kontra. Det var folk til stede i hovedbygningen så tyveriet var ualmennelig frekt. Spørsmålet var nå om kaninungene ville klare seg når de var kommet bort fra moren, små som de var.

Østlandets Blad brakte for øvrig stadig gode råd til kanineierne, som f.eks. at kaninburene måtte stå i skyggen.

Ved Langhus skole var kanintyver på ferde høsten 1943. Lærer Flakstad mistet 5 voksne dyr, en leieboer hele seks. Dermed gikk konfirmasjonsmiddagen i fløyten.

Rundt omkring i Ski-byen meldtes det om kanintyverier. Hver eneste natt var tyvene ute og hentet seg en stek, men aldri så det ut til at de ble mette for det.

En natt ble det stjålet 22 kaniner hos en sjåfør, det vil si alt som het kaniner i den gården.

Ski Kaninavslagskomité besluttet i styremøte å gi 50 kroner - det tilsvarer 750 kroner i 1995! - for hver kanintyver som ble facket i Ski og på Langhus.

I samme møte ble det anbefalt medlemmene å samle røsslyng, men å ta den i tørt vær! Østlandets Blad brakte anbefalingen videre.

000 dyr, var den nå nådd opp i millioner.

Henry Hansen fra Ski møtte med fire og Konrad Martinsen med tre Alaska kaniner. Henry Hansen hadde dessuten produkter utstilt.

Han fikk igjen den største premiehøsten: 1. premie for Alaska, 1. premie for utstillingsbur og 1. premie for slaktehenger pluss pluss!

På grunn av sneversyn måtte Ski Kaninavslagskomité avlyse sin påtenkte kaninutstilling høsten 1943, skrev formannen, Konrad Martinsen, i et innlegg i Østlandets Blad 18. august. Og det til tross for at Ski

stasjonsby hadde to prektige lokaler.

Folkets Hus kunne foreningen få leie på en lørdag, men ikke på en søndag for da var lokalet opptatt av kinoen. Og en kaninutstilling måtte gå over både lørdag og søndag.

Leie av Realskolen gikk heller ikke. Det lukket så fælt av kaniner, sa bestyreren og avslø. På Kolbotn hadde kaninavslagskomité fått leie skolens gymnastikksal. Men det lukket nok verre av kaninene på Ski enn på Kolbotn, avsluttet en meget forarget Konrad Martinsen sitt innlegg.

Imitert Bisam - kanin eller katt?

Bjønnes Brødre A/S averterte i 1943 i Østlandets Blad, med adresse til alle kaninoppdrettere, den ekte manipulasjon av kaninskin til Imitert Bisam, (garving, sortfarging, kortskjæring, maskinering) - altså den verdifulleste utnyttelse av beste vinterkaninskin (tykkeste pelsvare, ikke blå flekker i kant).

I annen forbindelse ble det for øvrig spurt: Hvor blir det av katteskinne? Katteskin kunne ifølge en notis i Østlandets Blad lages til de mest elegante kåper og var fire ganger så sterkt som kaninskin. Det var sterkt i læret og fast i håret og kunne også om ønskelig farges

Asgeir Fosvold med bier i hagen på Mark skole rundt 1942. (Foto: Ski historielag)

Villakaninen – ikke

Villakaninen overlevde derimot. Østlandets Blad understreket 31. januar 1941 at i disse tider, da et hvert tilskudd til mattilførselen var kjærkomment, måtte kaninen komme i skuddet som aldri før. Ved sin store fruktbarhet ga den et bra tilskudd til kjøttforsyningen, samtidig som den hadde et utmerket skinn. Den var også beskjedne i kostholdet. Alt kjøkkenavfall og avfall fra hagen forstod den å sette pris på.

Barn sloss om løvetann og ugress i grøftekanterne.

Til høsten burde man ifølge avisen samle og henge til tørk løv. Løv av rogn, osp og or hadde like stor næringsverdi som det beste høy. Det var det beste for en kunne ha i vintertiden sammen med rotfrukter.

Oreløvet inneholdt særlig mye eggehvite på linje med det beste kraftfôr og burde gjemmes for bruk til avlsdyrene ut på vinteren.

3. november 1941 brakte avisen en oppfordring om å la kaninene få nok lys og ikke dekke til burene med tykke salpetersekker, som mange allerede hadde gjort.

Hvis det ikke var trekk i buret, kunne kaninene utmerket tåle 20-30 graders kulde. Kulden gjorde ikke noe, bare man strødde godt i buret og holdt det rent. Altså:

La kaninen få lys og luft! Den vil trives bedre og gi større slakt når tiden er inne!

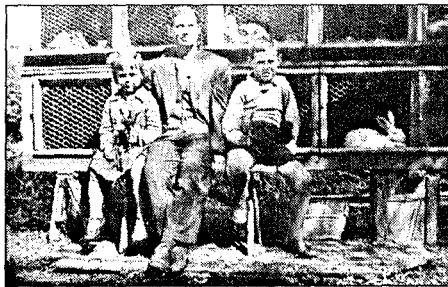
Imotsetning til villagris-erne fant villakanin-erne det riktig og nødvendig å organisere seg.

Langhus og Oppegård Binæringsforening holdt ifølge Østlandets Blad årsmøte 7. desember 1941. Av årsberetningen fremgikk at foreningen hadde holdt fire møter, hvorav et med foredrag og film om kaninavl i krisetider og et med slaktedemonstrasjon. Det ble fortalt hvordan kaninen burde se ut, og til dette øyemed var det medbrakt noen kaniner.

Foreningen hadde hatt en utsending til Kaninavlsforbundets landsmøte i Oslo.

På en utstilling arrangert av foreningen i 1942 møtte 130 utstillere. Blå Bevern og Hvit Landkanin var i avgjort majoritet, men kvalitativt gikk nok Havanna foran og fikk foreningens eneste førstepremie.

På møte 22. mars ble det, igjen ifølge Østlandets Blad, holdt foredrag om kaniner i sin alminnelighet og

Familien Magnussen på Furumo ved Eikjølveien hadde på det meste 40 kaniner og ei geit under krigen. Mannen snekret selv de gode, tette helårsburene. Barna, Jorunn og Gunnar, foret kaninene med gress fra veikanten, men de spiste nødig kaninkjøtt. Man spiser som bekjent ikke sine beste venner. (Foto: Ski historielag)

om kaninen i krisetid i særdeleshet. Man fikk gode råd om hvordan man på en lett og billig måte kunne skaffe seg vinterfôr ved å legge høstens grønnsaksblader i silo i stedet for å hive dem på dynga.

Foreningen feiret i mai 1942 15-års jubileum. Formannen for Norges Kaninavlsforbund var til stede og gratulerte med at foreningen nå hadde over 100 medlemmer.

På årsmøte i Langhus og Oppegård Binæringsforening sist i desember samme år skilte kaningruppen seg ut som egen forening, slik at hagebruk, birøkt og fjørfe ble stående igjen som oppgaver.

Foreningen hadde hatt sitt beste arbeidsår siden starten.

Ski Binæringsforening hadde på årsmøte i 1941 vedtatt å endre navn til Ski Hagebrukslag. Det ble også vedtatt at foreningen skulle forsøke å arrangere et større «kaninmøte» både for barn og voksne, med foredrag med lysbilder og demonstrasjoner.

Onsdag etter påske ble det planlagte møte arrangert, med en fin film om kaninens stell og pleie. Mø-

langt man kunne nå på de nærliggende områder.

Det ble først holdt foredrag av den kjente kaninoppdretter Bjarne Larsen fra Sarpsborg. Han hadde gjennom en lang årrekke drevet kaninoppdrett og var ansett som en av landets beste på sitt område.

Kaninavlsforbundets propagandafilmen ble så fremvist. Filmen hadde mangt å fortelle, både om dyrene og deres føring og stell.

Det var ut fra det voldsomme oppsving som kaninavlen hadde hatt de par siste år, ganske naturlig

at de enkelte kaninholdere ville ha et forum hvor deres spesialinteresser hadde fremtredende plass.

Fremmøtet på stiftelsesmøtet var derfor, til tross for fellesferien, meget bra. Foredragsholderen fikk applaus for foredrag og film. Laget ble besluttet innmeldt i Norges Kaninavlsforbund, og Konrad Martinsen ble valgt til lagets første formann.

Samtidig med stiftelsen brakte Østlandets Blad reportasje med tegning av Ski kaninavlslags kasserer, Henry Hansens prektige kaninstall. Huset bestod av åtte adskilte bur i to etasjer, i det de to til høyre i hver etasje var dobbeltrom eller - om man ville kalle det - fødselsklinikk.

Avisen oppfordret unggutter til å sette i gang med snekring.

Det var ifølge Østlandets Blad en hektisk aktivitet både på Ski og på Langhus.

Ski Kaninavlslag hadde medlemsmøte på Ski hotell allerede 7. august, tre uker etter stiftelsen. Tilslutningen til laget hadde vært upåklagelig. Medlemstallet lå på 70. De 70 hadde til sammen 330 dyr.

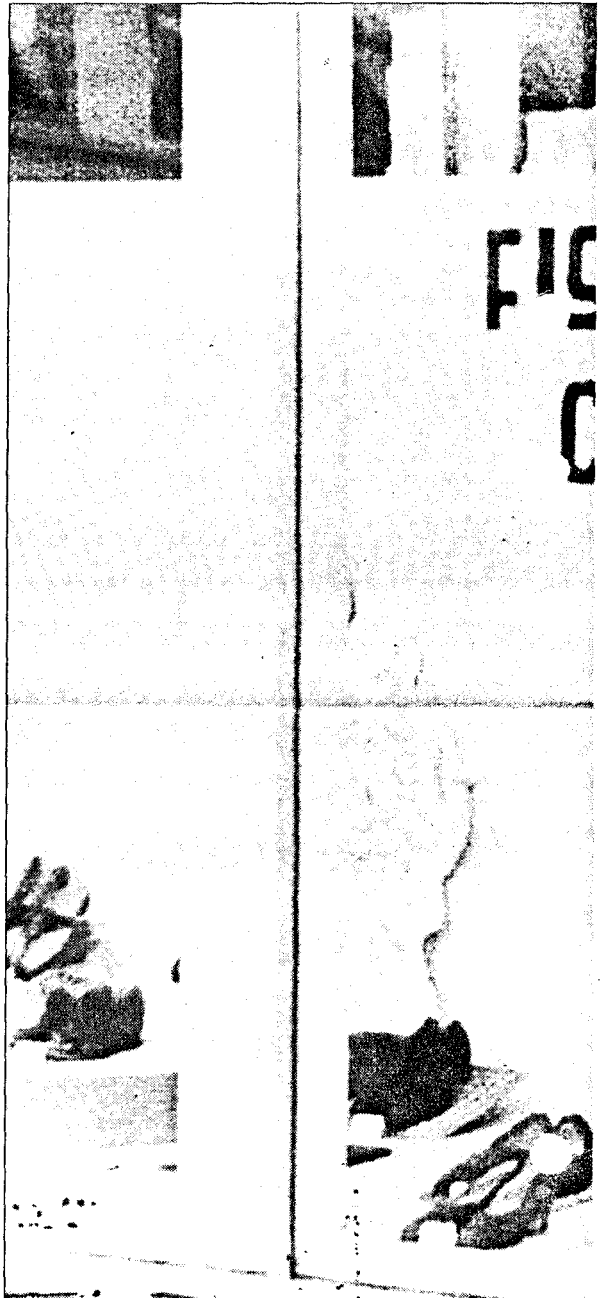
For å dekke utgiftene til lokalleie m.v. ble det loddet ut en nytteggjstand for kanningården. Litteratur om kaninstell var å få kjøpt på møtet, likeledes om de viktigste kaninsykdommer som herjet og kunne legge hele standen øde på noen timer.

Det var viktig med et rent og godt stell, god føring og ordentlige oppholdsrom for dyra.

Kaninburene skulle rengjøres daglig. De skulle være tørre og lyse, og kaninene skulle gå på nettingbunn.

På samme møte ble autorisasjon av kaninlaktere tatt opp og faren for at man på grunn av de mange rømlinger skulle få en villstanne av kaniner. Rømlingene formerte seg raskere i vill tilstand enn i tam.

Langhus og Oppegård Kaninavlsforening arrangerte dagen etter en stor og mangeartet demonstrasjon i slakting av kaniner og strekk av kaninskin. Det ble demonstrert på en så fin måte at alle som hadde kaniner, burde ha vært til stede.

Fiskeskin og papir kunne også brukes! (Foto: Norges Hjemmefrontmuseum)

Ski Kaninavlslag på sin side holdt 21. august demonstrasjon om kastrering av unghanner. Kastrering var nødvendig da det i løpet av en sommer ville bli en masse hanner og de ellers ville ødelegge hverandre om de var i samme bur. I tillegg kom at kastrerte hanner ville gi 20 prosent mer kjøtt enn ellers, kunne Østlandets Blad fortelle. En slaktekniv og en pinsett til bruk ved kastrering ble loddet ut på møtet. Laget hadde nå 80 medlemmer, de aller fleste nybegynnere.

Lørdag 19. september hadde Skilaget så demonstrasjon i slakt-

ning av kaniner og søndag 20. s.m. karingsskue av ungdyr mellom 3 og 7 måneder.

Under slaktedemonstrasjonen ble avlivet 8 dyr. Til karingsskuet var frembrakt 40 ungdyr. Det var 5 raser som ble bedømt: Blå Bevern, Hvit Land, Hvit Vædder, Sort Alaska og Trønder. Størst overraskelse vakte den Hvite Vædder som kom på bordet. Størst beundring blant publikum vakte en Sort Alaska.

Til den store landsutstillingen i Oslo i tiden 4.-7. februar 1943 var anmeldt ca. 725 dyr. Mens kaninbestanden før krigen hadde vært ca. 95

Storgt. 37 - Oslo. Inngang: Berni Aukerstrata. Høyendelse: 11.725. Telefon Oslo 11 725.

Kaninoppdrettere

Vi meddeler hermed alle kaninoppdrettere at vi har laget den beste manipulasjon av kaninokinn til innført Blau (fjorring, snoring, kortkjering, maskiner) slik at den ved fullt utnyttelse av beste vintertid kaninokinn (fjorring på) var ikke like fuktig i løpet av kr. 5.00 pr. skinn inklusive assurance.

Vi er lagfolk med årlig bursdagskonferanse og garanterer den beste utnyttelse av manipulasjonsbehandlingen av skinnene. Send skinnene til oss med betingelsesløs og med avsendelse nøyaktige navn og adresse.

BJØNNES BRØDRE AIS, Karl Johansgt. 8, Oslo. Tlf. 16017 - 23301. Pås 30 00 00 00

Prisbestemmelser for kjøring me

Prisbestemmelser har ved kunning nr. 307 1942 fastsatt nye prisbestemmelser for kjøring me stenmoder avløser de bestemmelser som gjelder for kjøring nr. 27